Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (šestého senátu)

15. července 2015 *

„Hospodářská soutěž — Kartely — Evropský trh s předpínací ocelí — Určování cen, rozdělení trhu a výměna citlivých obchodních informací — Rozhodnutí, jímž se konstatuje porušení článku 101 SFEU — Horní hranice 10% obratu — Relevantní obrat — Spolupráce během správního řízení — Pokyny pro výpočet pokut z roku 2006“

Ve věci T-391/10,

Nedri Spanstaal BV, se sídlem ve Venlo (Nizozemsko), původně zastoupená M. Slotboomem a B. Haanem, poté M. Slotboomem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené P. Van Nuffelem, S. Noëm a V. Bottkou, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise C (2010) 4387 final ze dne 30. června 2010 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38344 – Předpínací ocel), ve znění rozhodnutí Komise C (2010) 6676 final ze dne 30. září 2010 a rozhodnutí Komise C (2011) 2269 final ze dne 4. dubna 2011,

TRIBUNÁL (šestý senát),

ve složení S. Frimodt Nielsen (zpravodaj), předseda, F. Dehousse a A. M. Collins, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Plingers, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. června 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek

Předmět sporu

1 Tato žaloba směřuje proti rozhodnutí Komise C (2010) 4387 final ze dne 30. června 2010, v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38344 – Předpínací ocel) (dále jen „původní rozhodnutí“), jímž byla uložena sankce za kartelovou dohodu mezi dodavateli předpínací oceli (dále jen „APC“), kteří se podíleli na stanovování kvót, rozdělení zákazníků, určování cen a výměně citlivých obchodních informací týkajících se ceny, objemu a zákazníků na evropské, regionální a celostátní úrovni.

2 Původní rozhodnutí bylo Evropskou komisí určeno těmto subjektům:

— ArcelorMittal SA,

— ArcelorMittal Wire France SA,

— ArcelorMittal Fontaine SA,

— ArcelorMittal Verderio Srl,

— Emesa-Trefilería SA (dále jen „Emesa“),

— Industrias Galycas SA (dále jen „Galycas“),

— ArcelorMittal España SA,

— Trenzas y Cables de Acero PSC SL (dále jen „Tycsa“),

— Trefilerías Quijano SA (dále jen „TQ“),

— Moreda-Riviere Trefilerías SA (dále jen „MRT“),

— Global Steel Wire SA (dále jen „GSW“),

— Socitrel – Sociedade Industrial de Trefilaria, SA (dále jen „Socitrel“),

— Companhia Previdente – Sociedade de Controle de Participações Financeiras SA (dále jen „Companhia Previdente“),

— voestalpine Austria Draht GmbH (dále jen „Austria Draht“),

— voestalpine AG,

— Fapricela Indústria de Trefilaria SA (dále jen „Fapricela“),

— Proderac – Productos Derivados del Acero SA (dále jen „Proderac“),

— Westfälische Drahtindustrie GmbH (dále jen „WDI“),

— Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (dále jen „WDV“),

— Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (dále jen „Pampus“),

— Nedri Spanstaal BV (dále jen „Nedri“), žalobkyně,

— Hit Groep BV,

— DWK Drahtwerk Köln GmbH, Saarstahl AG (dále společně „DWK“),

— Ovako Hjulsbro AB,

— Ovako Dalwire Oy AB,

— Ovako Bright Bar AB,

— Rautaruukki Oyj,

— Italcables SpA (dále jen „ITC“),

— Antonini SpA,

— Redaelli Tecna SpA (dále jen „Redaelli“),

— CB Trafilati Acciai SpA (dále jen „CB“),

— ITAS – Industria Trafileria Applicazioni Speciali SpA (dále jen „Itas“),

— Siderurgica Latina Martin SpA (dále jen „SLM“),

— Ori Martin SA,

— Emme Holding SpA, dříve a poté opět přejmenována na Trafileria Meridionali SpA (dále jen „Trame“).

3 Původní rozhodnutí bylo Komisí dvakrát změněno.

4 Zaprvé Komise dne 30. září 2010 přijala rozhodnutí C (2010) 6676 final, jímž bylo změněno původní rozhodnutí (dále jen „první pozměňující rozhodnutí“). První pozměňující rozhodnutí v podstatě vedlo ke snížení částky pokut uložených těmto společnostem: ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine a ArcelorMittal Wire France, ArcelorMittal España, WDI a WDV.

5 První pozměňující rozhodnutí bylo zasláno všem příjemcům původního rozhodnutí.

6 Zadruhé Komise dne 4. dubna 2011 přijala rozhodnutí C (2011) 2269 final, kterým se mění původní rozhodnutí (dále jen „druhé pozměňující rozhodnutí“). Druhé pozměňující rozhodnutí mělo v podstatě za následek snížení pokut uložených jednak společnostem ArcelorMittal Verderio, ArcelorMittal Fontaine a ArcelorMittal Wire France, a jednak jednak společnostem SLM a Ori Martin. Pouze tyto společnosti byly příjemci tohoto druhého pozměňujícího rozhodnutí.

7 V dotyčných případech bylo druhé pozměňující rozhodnutí z podnětu Tribunálu oznámeno všem společnostem, které podaly žalobu proti původnímu rozhodnutí.

8 Nedri byla Tribunálem vyslechnuta ohledně důsledků, jež by mohly vyplynout z těchto změn původního rozhodnutí, a dostalo se jí tudíž možnosti uzpůsobit své žalobní důvody a návrhová žádání, aby tyto potenciální důsledky zohledňovaly.

9 „Napadeným rozhodnutím“ je tedy pro účely tohoto řízení původní rozhodnutí ve znění prvního a druhého pozměňujícího rozhodnutí.

10 Proti původnímu rozhodnutí, prvnímu pozměňujícímu rozhodnutí, druhému pozměňujícímu rozhodnutí, popř. dopisům zaslaným Komisí v reakci na žádosti o opětovné posouzení platební schopnosti, jež jí byly předloženy některými příjemci původního rozhodnutí, bylo podáno dvacet osm žalob (věci T-385/10, ArcelorMittal Wire France a další v. Komise, T-388/10, Productos Derivados del Acero v. Komise, T-389/10, SLM v. Komise, T-391/10, Nedri Spanstaal v. Komise, T-393/10, Westfälische Drahtindustrie a další v. Komise, T-398/10, Fapricela v. Komise, T-399/10, ArcelorMittal España v. Komise, T-406/10, Emesa-Trefilería a Industrias Galycas v. Komise, T-413/10, Socitrel v. Komise, T-414/10, Companhia Previdente v. Komise, T-418/10, voestalpine a voestalpine Wire Rod Austria v. Komise, T-419/10 Ori Martin v. Komise, T-422/10, Trafilerie Meridionali v. Komise, T-423/10, Redaelli Tecna v. Komise, T-426/10, Moreda-Riviere Trefilerías v. Komise, T-427/10, Trefilerías Quijano v. Komise, T-428/10, Trenzas y Cables de Acero v. Komise, T-429/10, Global Steel Wire v. Komise, T-436/10, Hit Groep v. Komise, T-575/10, Moreda-Riviere Trefilerías v. Komise, T-576/10, Trefilerías Quijano v. Komise, T-577/10, Trenzas y Cables de Acero v. Komise, T-578/10, Global Steel Wire v. Komise, T-438/12, Global Steel Wire v. Komise, T-439/12, Trefilerías Quijano v. Komise, T-440/12, Moreda-Riviere Trefilerías v. Komise, T-441/12, Trenzas y Cables de Acero v. Komise, T-409/13, Companhia Previdente a Socitrel v. Komise).

Skutečnosti předcházející sporu

Odvětví, které je předmětem řízení

Výrobek

11 Kartelová dohoda, za kterou Komise uložila sankci, se týkala APC. Tento výraz označuje ocelová lana a splétaná lana z válcovaného drátu, zejména jednak ocel pro předpjatý beton sloužící ke stavbě balkonů, základových pilířů nebo rozvodových pilířů a jednak ocel pro dodatečně předpjatý beton, který se používá v průmyslové architektuře, podzemním stavitelství nebo při budování mostů (druhý bod odůvodnění napadeného rozhodnutí).

12 Sortiment výrobků z APC obsahuje několik druhů jednovláknových kabelů (například kabely hladké, lesklé nebo galvanizované, potažené, žilní), jakož i několik druhů lan (například lesklá, potažená, obalená polyetylénem nebo kovová). Lana z APC se skládají ze tří nebo sedmi pramenů. APC se prodává v několika průměrech. Speciální lana, tj. lana galvanizovaná nebo opláštěná – naolejovaná či navoskovaná – ani mostní závěsy, tzn. potažená galvanizovaná lana a galvanizované kabely používané při výstavbě mostů nebyla však Komisí zohledněna (body 3 a 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

13 V napadeném rozhodnutí je rovněž uvedeno, že se v mnoha zemích vyžaduje technické osvědčení vydané vnitrostátními orgány. Certifikační řízení si vyžádají přibližně šest měsíců (pátý bod odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Struktura nabídky

14 Celkově a podle napadeného rozhodnutí členové kartelu kontrolovali přibližně 80 % prodejů v Evropském hospodářském prostoru (EHP). Ve většině států byla na trhu kromě několika výrobců místních přítomna i řada největších výrobců. Většina z těchto největších výrobců přináležela k hutnickým skupinám vyrábějícím též válcovaný drát, základní prvek APC, který představuje hlavní složku nákladů. Zatímco podniky netvořící součást skupin musely nakupovat základní materiály na

trhu, integrované podniky se obecně spoléhaly na dodávky v rámci své skupiny. Po celou dobu existence kartelu konstatovaného v napadeném rozhodnutí vykazovalo dané průmyslové odvětví podstatné a trvalé nadměrné kapacity APC (body 98 a 99 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

15 Hodnota prodejů APC v EHP v roce 2001 činila přibližně 365 milionů eur za celkový objem, který během téhož roku dosáhl téměř 600 000 tun. Celkem 20 % až 25 % těchto prodejů se týkalo drátu APC a 75 % až 80 % ocelových lan APC, přičemž se tyto průměrné hodnoty v jednotlivých zemích navzájem mírně lišily. Itálie byla zemí s nejvyšší spotřebou APC (přibližně 28 % prodejů APC uskutečněných v EHP). Dalšími velkými spotřebitelskými zeměmi byly Španělsko (16 %) a dále Nizozemsko, Francie, Německo a Portugalsko (podíl každé z nich činil 8 až 10 %) (bod 100 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Struktura poptávky

16 Podle napadeného rozhodnutí byla struktura poptávky po APC velmi různorodá. Výrobci prefabrikovaných konstrukčních materiálů a specializované strojírenské podniky využívali APC například v konstrukcích sloužících ke stabilizaci budov nebo mostů. Klientela se skládala z velmi malého počtu velkých zákazníků – například Addtek International Oy AB (dále jen „Addtek“), nyní Console Oy AB, který představoval 5 až 10 % spotřeby APC v Evropské unii – a z velkého počtu menších zákazníků (body 101 a 102 napadeného rozhodnutí).

17 Obchodní zvyklosti se v jednotlivých členských státech navzájem lišily. Výrobci APC a jejich zákazníci často uzavírali rámcové smlouvy na šest či dvanáct měsíců. Proto zákazníci v závislosti na poptávce objednávali množství spadající do dohodnutého rozpětí objemu za dohodnutou cenu. Tyto smlouvy byly pravidelně prodlužovány v návaznosti na další jednání (bod 103 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Obchod v rámci EU a EHP

18 Podle toho, co se uvádí v napadeném rozhodnutí, objemy prodejů APC v průběhu období dotčeného kartelem ukazují, že obchod mezi členskými státy Unie byl intenzivní. APC byla vyráběna a uváděna na trh v celém EHP, včetně Norska (bod 104 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Nedri a její mateřská společnost Hit Groep

19 Nedri je výrobcem APC.

20 Nedri byla v období let 1969 až 1994 přímo a nepřímo ovládána společností Hoogovens Groep BV. V době od 1. května 1987 do 28. února 1994 byla ovládána prostřednictvím společnosti Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf BV, která vlastnila 100 % akcií Nedri.

21 Dne 28. února 1994 prodala Hoogovens Groep tuto společnost včetně její 100% vlastněné dceřiné společnosti Nedri třem podnikům. Jméno společnosti Hoogovens Industriële Toeleveringsbedrijf bylo tudíž změněno na Hit Groep BV, která i nadále držela 100 % akcií Nedri.

22 V době od 1. května 1994 do 31. prosince 1997 byla Nedri 100% vlastněnou dceřinou společností Nedri Draht Beteiligungs GmbH, jež pak byla ze 70 % vlastněna společností Hit Groep a ze 30 % společností Thyssen Draht AG.

23 V době od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 Hit Groep opět vlastnila 100 % akcií Nedri.

24 Dne 17. ledna 2002 byla Nedri prodána společnosti Nedri Vadeho III BV.

25 Necelý měsíc později, dne 15. února 2002, prodala Vadeho III BV svůj 95% podíl základního kapitálu Nedri svým soukromým investorům a zbývajících 5 % členům vedení Nedri. Na základě dohody ze dne 6. května 2003 převzala Nedri činnosti WDI týkající se APC. Počínaje dnem 14. května 2003 vlastní WDI 30 % základního kapitálu Nedri a od 20. listopadu 2006 vlastní Ovako Holdings BV, jež je 100% vlastněnou dceřinou společností společnosti Pampus Stahlbeteiligungs GmbH, 70 % základního kapitálu společnosti Nedri.

26 V roce 2001 činil obrat Nedri ohledně APC v rámci EHP 31 641 636 eur. Její konsolidovaný celosvětový obrat v roce 2009 činil 67 420 000 eur.

Správní řízení

27 Dne 9. ledna 2002 zaslal Bundeskartellamt (německý orgán pro hospodářskou soutěž) Komisi dokumenty týkající se věci projednávané před místním německým pracovním soudem ohledně rozvázání pracovního poměru s bývalým zaměstnancem WDI. Tento zaměstnanec tvrdil, že se podílel na porušování článku 101 SFEU v souvislosti s APC. V tomto kontextu sestavil seznam zapojených podniků a poskytl první informace o protiprávním jednání (bod 105 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

První žádost o shovívavost a ochrana před pokutami přiznaná společnosti DWK

28 Dne 18. června 2002 předložila DWK Komisi memorandum o porušení článku 101 SFEU v souvislosti s APC, na němž se podílela ona sama i další podniky. DWK v této souvislosti upřesnila, že doufá, že se v její prospěch uplatní sdělení Komise ze dne 19. února 2002 o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155, dále jen „sdělení o shovívavosti“) (bod 106 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

29 Dne 3. července 2002 se zástupci DWK setkali s Komisí a jednali o postupu shovívavosti. Dne 19. července 2002 Komise poskytla DWK podmíněnou ochranu před pokutami podle bodu 8 písm. b) sdělení o shovívavosti, neboť byla první, kdo poskytl důkazy, které Komisi umožnily konstatovat porušení článku 101 SFEU v souvislosti s údajnou kartelovou dohodou mezi výrobci APC v celé Unii (bod 107 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Kontroly a žádosti o informace

30 Ve dnech 19. a 20. září 2002 provedla Komise kontroly zejména v prostorách společností Tycsa, Nedri, ITC, Redaelli, Itas, SLM a Edilsider (společnost patřící obchodnímu zástupci společnosti Tréfileurope Italia Srl, nyní ArcelorMittal Verderio), i u jejich dceřiných společností, popř. s ní spojených podniků v souladu s čl. 14 odst. 2 a s článkem 3, nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. 1962, č. 13, s. 204) (bod 108 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

31 Po 19. září 2002 zaslala Komise několik žádostí o informace na základě článku 11 nařízení č. 17 a článku 18 nařízení (ES) č. 1/2003 Rady ze dne 16. prosince 2002, o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101 SFEU] a [102 SFEU] (Úř. věst. L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) podnikům, kterým bylo určeno původní rozhodnutí, jejich mateřským společnostem a jiným podnikům, jakož i určitým osobám (panu P., zaměstnanci společnosti Redaelli v důchodě, následně pak obchodnímu poradci, a panu V., prostřednictvím společnosti Edilsider) a určitým sdružením (bod 109 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

32 Ve dnech 7. a 8. června 2006 provedla Komise v souladu s článkem 20 nařízení č. 1/2003 kontrolu v prostorách („studio“) rodinného příslušníka bývalého zaměstnance Redaelli (bod 114 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Další žádosti o shovívavost a odpovědi Komise

33 Určité společnosti z řad příjemců napadeného rozhodnutí, např. ITC Nedri, SLM, Redaelli a WDI, podaly oficiální žádosti o shovívavost na základě sdělení o shovívavosti. Tycsa potvrdila existenci protisoutěžních dohod, ale o shovívavost nepožádala (bod 110 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

34 ITC požádala dne 21. září 2002 o shovívavost a předložila tehdy dostupné důkazy týkající se schůzek výrobců APC, které se konaly v letech 1979–2002. Dne 11. listopadu 2002 předložila též prohlášení podniku. Dne 10. ledna 2003 Komise přiznala ITC dočasné snížení pokuty v rozsahu 30 až 50 % za předpokladu, že bude i nadále splňovat podmínky stanovené v bodě 21 sdělení o shovívavosti (bod 111 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

35 Dne 17. října 2002 vyhověla Tycsa žádosti o informace, uznala skutkový stav a poskytla sebeusvědčující důkazy. Dne 21. října 2002 poskytla Redaelli v odpověď na žádost o informace sebeusvědčující důkazy, a dne 20. března 2003 formálně požádala, aby vůči ní bylo uplatněno sdělení o shovívavosti. Dne 23. října 2002 poskytla Nedri v odpověď na žádost o informace důkazy, a zároveň požádala, aby vůči ní bylo uplatněno sdělení o shovívavosti. Dne 30. října 2002 požádala SLM v odpověď na žádost o informace o snížení částky pokut. Dne 4. listopadu 2002 a poté dne 6. března 2003 a 11. června 2003 poskytla Tréfileurope v odpověď na žádost o informace sebeusvědčující informace s cílem dosáhnout toho, aby bylo vůči ní uplatněno sdělení o shovívavosti. Dne 17. března 2004 odpověděla Galycas na žádost o informace, přičemž uznala skutkový stav a učinila jistá usvědčující prohlášení. Dne 19. května 2004 předložila WDI prohlášení podniku s cílem dosáhnout toho, aby bylo v jejím případě uplatněno sdělení o shovívavosti. Dne 28. června 2007 podala ArcelorMittal, souběžně s dalšími kontakty s Komisí, žádost o shovívavost obsahující především rukopisné poznámky bývalého zaměstnance společnosti Emesa pořízené za období let 1992 až 2002 (dále jen „poznámky Emesa“ (bod 112 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

36 V návaznosti na žádosti o shovívavost zaslala Komise společnostem Nedri a WDI dopis datovaný dne 19. září 2008, jímž je informovala o nemožnosti poskytnout jim ochranu před pokutami a o svém záměru uplatnit na základě bodu 26 sdělení o shovívavosti snížení pokut v rozpětích uvedených v bodě 23 písm. b) tohoto oznámení. Téhož dne zaslala Komise rovněž dopisy společnostem Redaelli a SLM, kterými zamítla jejich žádosti o shovívavost (bod 113 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Zahájení řízení a oznámení námitek

37 Dne 30. září 2008 přijala Komise oznámení námitek, které bylo určeno několika společnostem, mezi nimi společnosti Nedri.

38 Všichni příjemci oznámení námitek předložili v odpověď na výhrady vznesené Komisí písemná vyjádření.

Přístup ke spisu a slyšení

39 Příjemci oznámení námitek získali přístup ke spisu Komise poskytnutý formou kopie na DVD. Současně s tím společnosti obdržely též seznam, v němž byl podán výčet dokumentů obsažených ve vyšetřovacím spise a uveden stupeň přístupnosti jednotlivých dokumentů. Příjemci byli

informováni, že jim DVD umožňuje plný přístup ke všem dokumentům získaným Komisí v průběhu šetření, s výjimkou dokumentů nebo jejich částí, jež obsahovaly obchodní tajemství a jiné důvěrné informace. Přístup k dokumentům týkajícím se shovívavosti byl poskytnut v prostorách Komise.

40 HIT Groep obdržela přístup k části odpovědi Nedri na oznámení námitek týkající se odpovědnosti mateřské společnosti a dne 19. prosince 2008 získala Nedri přístup k části odpovědi HIT Groep na oznámení námitek týkající se odpovědnosti mateřské společnosti.

41 Slyšení proběhlo ve dnech 11. a 12. února 2009. Zúčastnily se jej všechny podniky, jimž bylo určeno oznámení námitek, s výjimkou společností HIT Groep, Emesa a Galycas.

42 Čtrnáct podniků se odvolalo i na platební neschopnost ve smyslu bodu 35 pokynů pro výpočet pokut uložených podle článku 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“). Na podporu své žádosti předložily důkazy.

Doplňující žádosti o informace

43 Následně Komise zaslala žádosti o informace společnostem GSW, MRT, Tycsa, TQ, Companhia Prevídente a Socitrel s cílem objasnit určité body týkající se zejména jejich podnikové struktury. Tyto společnosti odpověděly v době od 6. března a do 15. dubna 2009.

44 Komise zaslala rovněž žádosti o informace všem příjemcům původního rozhodnutí s cílem stanovit hodnotu prodejů relevantních výrobků, jakož i obrat skupin. Všichni příjemci na tyto žádosti odpověděli.

Napadené rozhodnutí

45 Napadené rozhodnutí se týká kartelové dohody mezi dodavateli APC, kteří se podíleli na stanovení kvót, rozdělení zákazníků, stanovení cen a výměně citlivých obchodních informací týkajících se ceny, objemu a zákazníků na evropské, národní a regionální úrovni. Podle bodu 1 odůvodnění napadeného rozhodnutí se tím tyto podniky dopustily jediného a trvajícího porušení čl. 101 odst. 1 SFEU, a od 1. ledna 1994 porušení čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP. K protiprávním jednáním docházelo přinejmenším od začátku roku 1984 a pokračovala až do 19. září 2002.

46 Šetření se zaměřilo na 18 podniků. V bodech 122 až 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou vylíčena v obecné rovině kartelová ujednání, jež jsou předmětem řízení. Tyto body jsou shrnuty níže, jelikož skutečnosti, které jsou v nich popsány, umožňují lepší pochopení sporu.

47 Od první poloviny osmdesátých let (1984) přinejmenším do okamžiku kontrol provedených Komisí ve dnech 19. a 20. září 2002 bylo několik podniků působících v odvětví APC částečně nebo trvale zapojeno do celoevropských dohod spočívajících buďto v takzvané „curyšské“ fázi a takzvané „evropské“ fázi, nebo v národních či regionálních dohodách. Celoevropské dohody a národní či regionální dohody sledovaly týž celkový účel zachování rovnováhy s cílem zabránit pádu cen na měnícím se evropském trhu, který se vyznačuje nadměrnými výrobními kapacitami. Podniky se proto neustále snažily zabránit tvrdé konkurenci na domácím trhu či na vývozních trzích tím, že uzavřely dohody o kvótách, cenách a rozdělení zákazníků.

Curyšský klub a regionální dohody

48 První fáze celoevropské dohody se nazývá „curyšský klub“. Proto Tréfileurope SA, Nedri, WDI, DWK – nebo jejich předchůdci – a Redaelli, zastupující několik dalších italských podniků (přinejmenším v letech 1993 až 1995), v období od 1. ledna 1984 do 9. ledna 1996 v důsledku silného tlaku na

tehdejší ceny stanovily kvóty pro jednotlivé země (Německo, Španělsko Francii, Itálii, Rakousko a Benelux), rozdělily zákazníky, stanovily ceny a vyměnily si citlivé obchodní informace. Přidali se k nim španělští výrobci – Emesa v roce 1992 a Tycsa v roce 1993 – kteří se přibližně ve stejném období začali setkávat, pokud jde o iberský trh, nejprve s dalšími španělskými výrobci a poté i s portugalskými výrobci, v rámci „klubu España“. V průběhu osmdesátých let se schůzky curyšského klubu konaly hlavně v Curychu (Švýcarsko), a v devadesátých letech v Düsseldorfu (Německo).

49 Nejpozději od 23. ledna 1995 a v průběhu celého roku 1995 sjednaly italské podniky Redaelli, ITC, CB a Itas (přičemž tři posledně uvedené podniky často zastupovala Redaelli) (revidovanou) dohodu o kvótách s dalšími výrobci curyšského klubu, jíž se měly řídit prodeje italských výrobců ostatním výrobcům curyšského klubu v Itálii a ve zbytku Evropy. Nakonec nemohla být uzavřena žádná dohoda, protože vývozní kvóty požadované italskými výrobci byly považovány za příliš vysoké. To přispělo k rozpuštění curyšského klubu, jehož poslední zdokumentované setkání se uskutečnilo dne 9. ledna 1996.

50 Dne 5. prosince 1995 však italské podniky Redaelli, ITC, CB a Itas uzavřely mezi sebou dohodu o stanovení kvót jak na italském trhu, tak u vývozů z Itálie do zbytku Evropy („klub Italia“). Následně se k těmto italským podnikům (opětovně) přidaly společnosti Tréfileurope a Tréfileurope Italia, SLM, Trame, Tycsa, DWK a Austria Draht. Schůzky se konaly pravidelně za účelem dohledu nad výkonem ujednání o kvótách, určení cen (včetně přirážky zvané „příplatek“), rozdělení zákazníků a výměny citlivých obchodních informací, a to až do kontroly provedené Komisí. Tyto společnosti využívaly propracovaný systém dohledu prostřednictvím nezávislých třetích osob, které pravidelně kontrolovaly skutečné ceny a skutečný objem prodeje zákazníkům v Itálii.

51 Mezi curyšským klubem a klubem Italia existovala zvláštní koordinace. Redaelli, a později Tréfileurope, průběžně informovaly členy o celoevropském uspořádání. Rovněž účastníci klubu Italia byli informováni o relevantním vývoji celoevropské dohody, a to prostřednictvím společnosti Redaelli a později společností Tréfileurope, DWK a Tycsa, jež se účastnily činností obou klubů.

52 Po celý rok 1996 vedly italské podniky – přinejmenším Redaelli, CB, ITC a Itas), Tycsa a Tréfileurope – souběžná jednání a koncem roku 1996 dospěly ke zvláštní dohodě nazvané „jižní dohoda“, jež stanovila míru přístupu každého z účastníků do jižních zemí (Belgie, Španělsko, Francie, Itálie a Lucembursko) a obsahovala závazek společně dohodnout kvóty s ostatními výrobci ze severní Evropy.

Evropský klub a regionální dohody

53 Bývalí členové curyšského klubu se s cílem překonat jeho krizi pravidelně scházeli i v době od ledna 1996 do května 1997 (s méně pravidelnou účastí výrobců italských, zejména pak společnosti Redaelli). Společnosti Tréfileurope, Nedri, WDI, DWK, Tycsa a Emesa (dále jen „stálí členové“) přijaly nakonec v květnu 1997 revidovanou panevropskou dohodu, jíž si rozdělily kvóty vypočítané na základě konkrétního referenčního regionu a referenčního období (čtvrté čtvrtletí 1995 až první čtvrtletí 1997). Tato druhá fáze celoevropské dohody se označuje jako „klub Evropa“.

54 Stálí členové si navíc rozdělili zákazníky a určili ceny výrobků (konkrétně jak podle země, tak podle zákazníka). Dohodli koordinační pravidla zahrnující jmenování koordinátorů odpovědných za provádění opatření podle jednotlivých zemí a za koordinaci s ostatními dotčenými podniky působícími v týchž zemích nebo ve vztazích k týmž zákazníkům. Kromě toho se jejich zástupci pravidelně setkávali na různých úrovních (ředitelé a obchodní zástupci) s cílem dohlížet na provádění zmíněných opatření. Vyměňovali si citlivé obchodní informace. V případě odchylek od dohodnutého obchodního chování se uplatňoval systém přiměřených kompenzací.

55 V rámci tohoto celoevropského uspořádání stálí členové, k nimž se příležitostně připojili italští výrobci a Fundia Hjulsbro AB (dále jen „Fundia“), udržovali rovněž dvoustranné (či vícestranné) kontakty a podíleli se na stanovení cen a přidělování zákazníků *ad hoc* v případě, že na tom byli zainteresováni (v závislosti na jejich přítomnosti na zmiňovaném trhu).

56 V období mezi zářím 2000 a kontrolami prováděnými Komisí v září 2002 pořádali stálí členové, jakož i společnosti ITC, CB, Redaelli, Itas a SLM, pravidelná setkání s cílem začlenit italské podniky do klubu Evropa jakožto stálé členy.

57 V průběhu téhož období bylo kromě stanovování obecných kvót podle jednotlivých zeměpisných oblastí projednáváno i rozdělení kvót na zákazníky. Podnik, který obvykle koordinoval daný národní trh, byl též povinen řídit jednání o podrobném přidělení kvót na jednotlivé zákazníky usazené v té které zemi.

58 Členové klubu Evropa se kromě toho snažili přijmout za stálé členy nejen italské výrobce, ale i všechny ostatní významné výrobce APC, s nimiž měli v minulosti uzavřeny dohody nebo s nimiž udržovali dvoustranné či mnohostranné kontakty, a rozdělit evropské kvóty podle zemí, jako tomu bylo v rámci curyšského klubu.

59 Souběžně s panevropským uspořádáním a s klubem Italia se pět španělských podniků [TQ, Tycsa, Emesa, Galycas a Proderac (naposled uvedený podnik od května 1994)] a dva portugalské podniky (Socitrel od dubna 1994 a Fapricela od prosince 1998) dohodlo, že ve Španělsku a Portugalsku zachovají stabilitu svého tržního podílu, stanoví kvóty, rozdělí si zákazníky i ohledně veřejných zakázek na stavební práce, a budou určovat ceny a platební podmínky. Kromě toho si vyměnily citlivé obchodní informace (klub España).

60 Panevropské a regionální dohody (klub Italia/klub España/jižní dohoda) zůstaly v platnosti až do okamžiku kontrol provedených Komisí v září 2002.

61 Co se konkrétně týče Nedri, Komise konstatuje, že se tato společnost přímo účastnila kartelové dohody v době od 1. ledna 1984 do 19. září 2002 (bod 802 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

62 Dále uvádí, že Hit Groep v době od 1. května 1987 do 1. května 1994 a v době od 31. prosince 1997 do 17. ledna 2002 přímo a nepřímo držela celý základní kapitál Nedri. Co se týče mezitímního období, kdy Nedri přináležela k Nedri Draht Beteiligungs GmbH, přičemž 70 % jejího základního kapitálu držela Hit Groep a 30 % Thyssen Draht AG, Komise uvádí, že nemá k dispozici dostatečné důkazy, jež by prokazovaly, že Hit Groep vykonávala nebo mohla vykonávat rozhodující vliv na Nedri. Komise proto nepřipisuje Hit Groep odpovědnost za protiprávní jednání Nedri v období od 1. května 1994 do 31. prosince 1997 (bod 804 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

63 V bodech 805 až 812 napadeného rozhodnutí zastává Komise názor, že Hit Groep, která v době od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002 držela 100 % akcií Nedri, vykonávala na tuto společnost rozhodující vliv, a odmítá tvrzení Hit Groep směřující k vyvrácení této domněnky.

64 V článku 1 bodu 9 napadeného rozhodnutí zastává Komise názor, že Nedri a Hit Groep porušily svou účastí na souhrnu dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví APC článek 101 SFEU – Nedri v době od 1. ledna 1984 do 19. září 2002 a Hit Groep v době od 1. ledna 1998 do 17. ledna 2002.

65 V článku 2 bodu 9 napadeného rozhodnutí Komise uložila jednak subjektům Nedri a Hit Groep společně a nerozdílně pokutu ve výši 5 056 500 eur a jednak subjektu Hit Groep pokutu ve výši 1 877 500 eur.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

66 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 13. září 2010 podala společnost Nedri projednávanou žalobu.

67 Rozhodnutím ze dne 6. června 2011 požádal Tribunál Komisi, aby mu předložila druhé pozměňující rozhodnutí. Komise této žádosti vyhověla dne 16. června 2011.

68 Nedri v dopise ze dne 26. července 2011 uvedla, že si po přijetí druhého pozměňujícího rozhodnutí nepřeje změnit své žalobní důvody.

69 Písemná část řízení skončila dne 15. prosince 2011 k okamžiku předložení opravy k duplice Komisí.

70 Vzhledem k tomu, že počínaje dnem 23. září 2013 bylo složení senátů Tribunálu změněno, byl soudce zpravodaj přidělen k šestému senátu, kterému byla následně tato věc dne 3. října 2013 přidělena.

71 Předběžná zpráva upravená v čl. 52 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991 byla předána šestému senátu dne 8. listopadu 2013.

72 Dne 17. prosince 2013 položil Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 žalobkyni písemnou otázku týkající se případných důsledků rozsudku ze dne 18. července 2013, Schindler Holding a další v. Komise (C-501/11 P, Sb. rozh., EU:C:2013:522), co se týče prvního žalobního důvodu uplatněného na podporu její žaloby. Komise této žádosti vyhověla.

73 Dopisem ze dne 30. ledna 2014 vzala Nedri zpět svůj první žalobní důvod, vycházející z porušení článku 101 SFEU a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, jakož i povinnosti odůvodnění.

74 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál rozhodl zahájit ústní část řízení.

75 Ke slyšení řečí účastnic řízení a jejich odpovědí na písemné a ústní otázky položené Tribunálem došlo na jednání konaném dne 27. června 2014.

76 Nedri navrhuje, aby Tribunál:

— zrušil čl. 1 odst. 9 napadeného rozhodnutí, co se týče období, pro které je zpochybněna odpovědnost Hit Groep;

— zrušil čl. 2 bod 9 napadeného rozhodnutí a snížil pokutu, která jí byla uložena;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

77 Komise navrhuje, aby Tribunál:

— zamítl žalobu;

— uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

78 Na podporu svého návrhu na zrušení uvádí Nedri dva žalobní důvody.

79 Zaprvé Nedri tvrdí, že Komise porušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokyny z roku 2006, jakož i zásady spravedlnosti, proporcionality a povinnost odůvodnění tím, že uplatnila horní hranici 10% obratu dosaženého v předchozím účetním roce na její obrat za rok 2009, přestože měla tuto horní hranici uplatnit na její obrat za rok 2002.

80 Zadruhé se Nedri dovolává toho, že Komise porušila jednak bod 23 sdělení o shovívavosti, a jednak povinnost odůvodnění tím, že jí přiznala jen 25% snížení pokuty namísto snížení 30%.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokynů z roku 2006, zásad spravedlnosti a proporcionality, a povinnosti odůvodnění, jelikož Komise při výpočtu částky pokuty, kterou uložila Nedri, uplatnila horní hranici 10 % pro hospodářský rok 2009, a nikoli pro hospodářský rok 2002

Připomenutí napadeného rozhodnutí

81 Z bodu 1063 a následujících napadeného rozhodnutí vyplývá, že se Komise domnívala, že při stanovení horní hranice 10% obratu stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 musí zohlednit obrat za hospodářský rok 2009, což Nedri zpochybňuje, jelikož má za to, že bylo třeba zohlednit hospodářský rok 2002, tedy poslední rok, v němž se podílela na protiprávním jednání.

Argumenty účastnic řízení

82 Nedri v podstatě tvrdí, že Komise nesprávně použila horní hranici 10% obratu na hospodářský rok 2009 a zamítla její žádost zohlednit v tomto ohledu hospodářský rok 2002. Má za to, že tím Komise porušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokyny z roku 2006, a zejména jejich bod 32, jakož i zásady spravedlnosti a proporcionality.

83 Podle žalobkyně z rozsudku ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise (C-76/06 P, Sb. rozh., EU:C:2007:326, body 20 a 25) vyplývá, že jelikož mezi obdobím, během něhož bylo spácháno protiprávní jednání, a datem přijetí rozhodnutí, jímž se jí ukládá pokuta, došlo k podstatným změnám hospodářské situace podniku, je třeba zohlednit skutečnou hospodářskou situaci v období, kdy bylo spácháno protiprávní jednání.

84 Obrat, jehož dosáhla v roce 2009, však podle ní v žádném případě nepředstavuje celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti v průběhu dvanácti měsíců a neodráží skutečnou ekonomickou situaci v období, v němž bylo spácháno porušení.

85 Obrat dosažený Nedri činil totiž 31 641 636 eur v roce 2001 a 69 345 000 eur v roce 2009. Tento vývoj byl způsoben jednak silným nárůstem cen surovin a jednak obnovením činností WDI v odvětví APC v průběhu tohoto období.

86 Žalobkyně tvrdí, že k podstatným změnám v hospodářské situaci podniku tedy došlo mezi obdobím, kdy bylo spácháno protiprávní jednání, a dnem přijetí konečného rozhodnutí, což představuje důvod, aby Komise zohlednila poslední hospodářský rok období protiprávního jednání, tedy rok 2002.

87 Kromě toho se žalobkyně domnívá, že jelikož je podnikem vyrábějícím jediný výrobek, ukládá se jí přísnější sankce než velkým podnikům s širokou škálou činností.

88 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

– Připomenutí zásad

89 Článek 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 stanoví, že Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud se úmyslně nebo z nedbalosti dopouštějí jednání v rozporu s články 101 SFEU nebo 102 SFEU. Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

90 Soudní dvůr upřesnil, že cílem horní hranice obratu je vyhnout se tomu, aby byly pokuty uložené Komisí nepřiměřené ve vztahu k významu dotyčného podniku (rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, EU:C:2007:326, bod 24).

91 Jedná se tedy o horní hranici, která jednotně platí pro všechny podniky, závisí na velikosti každého z nich a má odlišný a samostatný cíl ve srovnání s kritérii závažnosti a doby trvání protiprávního jednání. Jejím jediným možným důsledkem je, že výše pokuty vypočtená na základě těchto kritérií je snížena až na maximálně povolenou úroveň. Její použití znamená, že dotyčný podnik neplatí pokutu, která by v zásadě musela být zaplacena na základě posouzení opírajícího se o uvedená kritéria (rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Recueil, EU:C:2005:408, body 281 až 283).

92 Jinými slovy, cílem sledovaným zavedením, v čl. 23 odst. 2, desetiprocentní horní hranice obratu každého podniku, který se podílel na protiprávním jednání, je zejména vyhnout se tomu, aby uložení pokuty v částce vyšší, než je tato maximální výše, překračovalo platební schopnost podniku v den, kdy je uznán odpovědným za protiprávní jednání a je mu Komisí uložena peněžitá sankce (rozsudek ze dne 4. září 2014, YKK a další v. Komise, C-408/12 P, Recueil, EU:C:2014:2153, bod 63).

93 Pokud jde o „předchozí hospodářský rok“ ve smyslu čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003, tento se v zásadě vztahuje k poslednímu celému hospodářskému roku dotčeného podniku k datu přijetí rozhodnutí (rozsudek ze dne 28. dubna 2010, Gütermann a Zwicky v. Komise, T-456/05 a T-457/05, Recueil, EU:T:2010:168, bod 80; v tomto smyslu viz rovněž Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše, EU:C:2007:326, bod 32).

94 Jak z cílů systému, do něhož se čl. 23 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 1/2003 začleňuje, tak z judikatury uvedené v bodě 92 výše však vyplývá, že uplatnění maximální výše 10 % předpokládá jednak to, že Komise má k dispozici obrat za poslední hospodářský rok, který předchází datu přijetí rozhodnutí, a jednak to, že tyto údaje vykazují celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců (rozsudek ze dne 29. listopadu 2005 Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, T-33/02, Recueil, EU:T:2005:428, bod 38, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 93 výše, EU:T:2010:168, bod 95).

95 Ačkoli z rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše, (EU:C:2007:326, bod 32), vyplývá, že pro účely výpočtu horní hranice pokuty stanovené v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 musí Komise v zásadě zohlednit obrat dosažený dotyčným podnikem během posledního celého hospodářského roku ke dni přijetí rozhodnutí ukládajícího pokutu, z kontextu a cílů sledovaných právní úpravou, jejíž součástí je uvedené ustanovení, nicméně vyplývá, že v případě, že obrat dosažený v posledním hospodářském roce před přijetím rozhodnutí Komise neodpovídá celému roku běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců, a neposkytuje tudíž žádný užitečný údaj o skutečné hospodářské situaci dotyčného podniku a přiměřené úrovni pokuty, která mu má být uložena, nelze uvedený obrat zohlednit pro účely stanovení horní hranice pokuty. Za tohoto naposled uvedeného předpokladu, který se splní pouze za výjimečných okolností, je Komise povinna pro účely výpočtu horní hranice pokuty zohlednit poslední celý hospodářský rok, který odráží celý rok běžné

hospodářské činnosti (rozsudek ze dne 12. prosince 2012, 1. garantovaná v. Komise, T-392/09, EU:T:2012:674, bod 86, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ze dne 15. května 2014, 1. garantovaná v. Komise, C-90/13 P, EU:C:2014:326).

96 Pokud tak hospodářský rok skončí před přijetím rozhodnutí, avšak roční účetní závěrka dotčeného podniku ještě nebyla schválena nebo ještě nebyla oznámena Komisi, má posledně uvedená v rámci použití čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 právo, ba dokonce povinnost, použít obrat dosažený v dřívějším hospodářském roce. Stejně, pokud z důvodu reorganizace nebo změn účetních postupů podnik poskytl za předchozí hospodářský rok účetní závěrku, která se týká období kratšího než dvanácti měsíců, má Komise právo vycházet v rámci použití tohoto ustanovení z obratu dosaženého v dřívějším celém hospodářském roce. Rovněž je tomu tomu tak, pokud podnik nedosáhl v hospodářském roce předcházejícím přijetí rozhodnutí Komise žádný obrat (rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 94 výše, EU:T:2005:428, bod 39, potvrzený rozsudkem Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše, EU:C:2007:326, body 27 a 30).

97 Avšak bylo-li již rozhodnuto, že stran argumentu žalobkyně, podle něhož je její celkový obrat dosažený během určitého roku „uměle zvýšen“ z důvodu údajného významného zvýšení cen surovin, postačí uvést, že takováto okolnost, i kdyby se prokázala, nebrání tomu, aby byl takový obrat použit pro účely výpočtu horní hranice pokuty. Z judikatury lze totiž vyvodit, že obrat dosažený určitým podnikem může být pro tyto účely zohledněn i v případě, že se významně liší od obratů dosažených v předchozích hospodářských letech, pokud odpovídá celému hospodářskému roku, během něhož se skutečně prováděly hospodářské činnosti. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že cílem odkazu judikatury na „celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti“ je vyloučit zohlednění období, během něhož dotyčný podnik ukončoval své činnosti, třebaže ještě neukončil veškerou svou hospodářskou činnost, a obecně vyloučit zohlednění hospodářského roku, v jehož průběhu chování dotčeného podniku na trhu neodpovídalo chování podniku provádějícímu hospodářskou činnost v obvyklém smyslu tohoto výrazu. Naopak pouhá skutečnost, že obrat nebo zisk dosažený v daném hospodářském roce je významně nižší nebo vyšší v porovnání s obratem nebo ziskem dosaženým během předchozích hospodářských let neznamená, že předmětný hospodářský rok nepředstavuje celý hospodářský rok běžné hospodářské činnosti (rozsudek ze dne 12. prosince 2012, Almamet v. Komise, T-410/09, EU:T:2012:676, bod 253).

98 Podle ustálené judikatury musí být ostatně odůvodnění vyžadované článkem 296 SFEU přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze dovolávaných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, kterým je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt bezprostředně a osobně dotýká, na získání vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky tohoto ustanovení, musí být posuzována nejen s ohledem na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (rozsudky ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, EU:C:1998:154, bod 63; ze dne 30. září 2003, Německo v. Komise, C-301/96, Recueil, EU:C:2003:509, bod 87, a ze dne 22. června 2004, Portugalsko v. Komise, C-42/01, Recueil, EU:C:2004:379, bod 66).

99 Pokud jde o zásadu proporcionality, je třeba připomenout, že tato zásada, jež je jednou z obecných zásad unijního práva, podle ustálené judikatury vyžaduje, aby akty unijních orgánů nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného cíle, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, a způsobené nepříznivé následky nesmí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (viz rozsudek ze dne 17. října 2013, Schaible, C-101/12, Recueil, EU:C:2013:661, bod 29 a citovaná judikatura).

– K opodstatněnosti prvního žalobního důvodu

100 Nedri v projednávané věci v podstatě tvrdí, že v období let 2002 až 2009 se změnila její struktura a její obrat se zvýšil a že tyto okolnosti odůvodňují, aby hospodářský rok 2009 nebyl rokem zohledněným pro účely stanovení horní hranice 10% obratu, protože neodráží její skutečnou hospodářskou situaci v období, během něhož bylo spácháno protiprávní jednání (tzn. období let 1987 až 2002).

101 Je třeba konstatovat, že obrat Nedri za hospodářský rok 2009 odpovídá „celkovému obratu docílenému v předchozím hospodářském roce“ před přijetím napadeného rozhodnutí a celému hospodářskému roku, během něhož byly hospodářské činnosti skutečně prováděny žalobkyní, což konečně ona sama nezpochybňuje.

102 Vzhledem k judikatuře Tribunálu připomenuté v bodech 93 a 97 výše jsou proto irelevantní argumenty předložené společností Nedri týkající se jednak strukturálních změn, jimiž prošla, a jednak zvýšení jejího obratu v letech 2002 až 2009, neboť tyto skutečnosti nepředstavují výjimečné okolnosti, jež by skýtaly důvod k tomu, aby Komise zohlednila obrat za hospodářský rok předcházející roku 2009.

103 V tomto ohledu je třeba vzít na zřetel, že obnovení činnosti WDI v odvětví APC nepředstavuje z pohledu judikatury připomenuté v bodě 96 výše výjimečnou okolnost, jež by odůvodňovala přihlédnutí Komise k jinému hospodářskému roku než tomu, který předcházel přijetí napadeného rozhodnutí.

104 Co se týče argumentu žalobkyně vycházejícího z bodu 25 rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše (EU:C:2007:326), podle něhož by měl být vzat na zřetel obrat, který odráží její skutečnou ekonomickou situaci „v období, během něhož bylo spácháno protiprávní jednání“, což by bránilo zohlednění kteréhokoli hospodářského roku následujícího po skončení tohoto období, je třeba konstatovat, že přijetí takovéhoto výkladu by vedlo k systematickému odmítnutí judikatury týkající se čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, který s výhradou výjimečných okolností stanoví, že je třeba zohlednit celkový obrat, jehož bylo dosaženo v hospodářském roce, který předchází přijetí napadeného rozhodnutí. V rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše (EU:C:2007:326), nelze nalézt nic, co by mohlo svědčit o záměru Soudního dvora odchýlit se od této ustálené judikatury. Naopak je třeba konstatovat, že tato judikatura doznala jasného potvrzení v bodech 30 a 41 rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 83 výše (EU:C:2007:326). Bod 25 rozsudku Soudního dvora je tedy třeba vykládat v kontextu okolností projednávané věci, a nikoli jako obecně platnou výjimku z ustanovení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a výkladu těchto ustanovení podaného judikaturou.

105 Proto je třeba dospět k závěru, že se Komise svým odkazem na obrat za rok 2009 představující rok, jejž byla povinna vzít na zřetel v souladu s judikaturou připomenutou v bodech 93 a 97 výše, nedopustila nesprávného posouzení.

106 Komise tudíž neporušila čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

107 Z toho vyplývá, že Komise odkazem na hospodářský rok 2009 pro účely výpočtu horní hranice ve výši 10 % podle čl. 23 odst. 2 nařízení 1/2003 neporušila zásadu proporcionality, neboť vzala v souladu se svou povinností na zřetel poslední celý rok běžné hospodářské činnosti žadatele po dobu dvanácti měsíců.

108 Konečně je třeba odmítnout výtku vycházející z nedostatku odůvodnění, neboť v bodě 1063 a následujících odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou srozumitelnou formou podány důvody, proč Komise odkazuje na obrat dosažený žalobkyní v roce 2009.

109 Proto je třeba první žalobní důvod zamítnout.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení bodu 23 sdělení o shovívavosti a z povinnosti uvést odůvodnění, s ohledem na skutečnost, že Komise měla žalobkyni přiznat snížení částky pokuty o 30 %, a nikoli o 25 %

Připomenutí napadeného rozhodnutí

110 Z bodů 1082 až 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že s ohledem na spolupráci poskytnutou společností Nedri by jí mohlo být přiznáno snížení pokuty o 25 %.

Argumenty účastnic řízení

111 Nedri tvrdí, že jelikož je druhým podnikem, který splnil požadavky bodu 21 sdělení o shovívavosti, mohla jí Komise přiznat snížení pokuty ve výši až 30 % její částky.

112 Zaprvé připomíná, že důkazy, které měla k dispozici, předložila dne 23. října 2002, krátce po uplynutí jednoho měsíce od kontrol, jež byly provedeny ve dnech 19. a 20. září 2002. Komise zastávala názor, že tím v počátečním stadiu řízení přispěla k jeho průběhu (bod 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Kromě toho dne 29. března 2004 doplnila svou žádost o shovívavost.

113 Zadruhé má Nedri za to, že Komise uznává, že četné a podrobné informace, jež poskytla – informace, které se týkaly celoevropského uspořádání, zejména curyšského klubu, skandinávského trhu včetně společnosti Addtek, jakož i klubu Evropa – vykazovaly značně vysokou přidanou hodnotu (bod 1084 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

114 Nicméně Nedri má za to, že vzhledem ke způsobu, jímž Komise seskupila informace podávané v napadeném rozhodnutí, se úroveň detailů a množství těchto informací neuplatní v plném rozsahu.

115 Dále se domnívá, že Komise v bodě 1085 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně rozhodla, že informace poskytnuté ohledně rozdělení zákazníků a kvót na německém trhu nepřispěly významnou měrou k pochopení nebo prokázání protiprávního jednání. Společnost Nedri totiž podle svého názoru poskytla cenné informace o jednáních v klubu Evropa o rozdělení zákazníků a kvót na německém trhu jako první. Nedri upřesňuje, že poskytla též důkazy o velkém množství schůzek týkajících se rozdělení zákazníků. To znamená, že informace získané Komisí ohledně německého trhu, které jsou uváděny v poznámkách pod čarou 354 až 357 odůvodnění napadeného rozhodnutí, obsahují odkazy na dokumenty pocházející od společnosti Nedri. Podle ní by Komise bez důkazů, jež jí poskytla, mohla prokázat pouze konání několika schůzek, což Komise podle žalobkyně v bodě 1085 odůvodnění napadeného rozhodnutí nepopírala. Nedri dodává, že Komise nedoložila ani svůj závěr, že tyto informace nevykazovaly významnou přidanou hodnotu.

116 Konečně společnost Nedri tvrdí, že v napadeném rozhodnutí obsažené četné odkazy na odpovědi, jež poskytla na žádosti o informace a ve své žádosti o shovívavost, na dodatečné informace které poskytla během šetření a na tvrzení, která byla s to poskytnout ohledně předpokladů Komise (body 1082 a 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí), ukazují, že prokázala rozsáhlou a trvalou spolupráci.

117 Podle Nedri je tedy nesprávné, že snížení pokuty, které jí bylo přiznáno, činilo pouze 25 %, a nikoli 30 %.

118 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

Závěry Tribunálu

119 Podle znění bodu 20 a násl. sdělení o shovívavosti:

„20. Podniky, jež nesplňují podmínky stanovené z titulu [ochrany před pokutami], mohou však mít nárok na snížení jakékoli pokuty, kterou by jinak bylo lze uložit.

21. K získání nároku na takové snížení musí podnik poskytnout Komisi důkazy o předpokládaném protiprávním jednání, jež představují významnou přidanou hodnotu ve vztahu k důkazům, které jsou již Komisi k dispozici, a musí ukončit svou účast v předpokládaném protiprávním jednání nejpozději k okamžiku, kdy tyto důkazy předložil.

22. Pojem ‚přidaná hodnota' se vztahuje k rozsahu, v němž poskytnutý důkaz svou povahou nebo obsaženými podrobnostmi posiluje schopnost Komise dokázat dotyčné skutečnosti. Při tomto vyhodnocování Komise obvykle přikládá větší hodnotu písemným důkazům, které pocházejí z doby, k níž se vztahují, než později vypracovaným důkazům. Podobně se má obecně za to, že důkazy, které mají přímý vztah k dotyčným otázkám, mají větší hodnotu než důkazy, které s nimi souvisejí pouze nepřímo.

23. Komise v každém konečném rozhodnutí přijatém na konci správního řízení určí:

a) zda důkazy, které podnik předložil, představovaly významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise v té době vlastnila;

b) úroveň snížení, na kterou má podnik nárok ve vztahu k pokutě, která by mu byla jinak uložena, a to tímto způsobem. Pro

— […]

— druhý podnik, který splnil požadavky bodu 21: snížení o 20–30 %,

— […]

Při určování úrovně snížení v každém z těchto pásem Komise přihlédne k době, kdy byly předloženy důkazy splňující požadavky bodu 21, a k míře, v jaké tyto důkazy představovaly přidanou hodnotu. Může také vzít v úvahu rozsah a stálost jakékoli spolupráce, kterou podnik poskytl poté, co předložil důkazy.

Pokud podnik kromě toho poskytne důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy a mají přímý dopad na závažnost nebo trvání předpokládaného kartelu, Komise je nevezme v úvahu při stanovení pokuty pro podnik, který tyto důkazy předložil."

120 Komisi tudíž při stanovení procentního podílu snížení pokuty, na které má nárok druhý podnik, přísluší zohlednit datum, k němuž byly předloženy důkazy, jakož i stupeň přidané hodnoty těchto důkazů. Může – ale není povinna – zohlednit též rozsah a stálost spolupráce vynaložené podnikem ode dne, kdy poskytl důkazy.

121 V projednávané věci je třeba konstatovat, že Komise vzala v úvahu okamžik, k němuž společnost Nedri předložila důkazy (body 1082 a 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a posoudila stupeň přidané hodnoty důkazních prostředků předložených zmíněnou společností (body 1082–1085 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Vzala rovněž v úvahu rozsah a stálost spolupráce vynaložené společností Nedri ode dne, kdy poskytla důkazy (bod 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

122 Proto je třeba bez dalšího odmítnout výtku vycházející z nedostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí.

123 Kromě toho je třeba připomenout, že bod 23 sdělení o shovívavosti stanoví, že v případě druhého podniku, který splní podmínky uvedené v bodě 21 téhož oznámení, se bude snížení pohybovat v rozmezí od 20 do 30 % a že snížení v rámci tohoto rozpětí bude vycházet ze tří kritérií připomenutých v bodě 120 výše.

124 Včasnost spolupráce a stupeň přidané hodnoty poskytnutých důkazů, jakož i případné zohlednění rozsahu spolupráce podniku poté, co přispěl k vyšetřování, představují kumulativní kritéria, zvažovaná v závislosti na kontextu a okolnostech každého jednotlivého případu, která mohou vést ke snížení v rozmezí od 20 do 30 % částky pokuty.

125 Ohledně uplatnění těchto rozličných kritérií Komisí je především třeba uvést, že co se týče posouzení okamžiku, kdy Nedri předložila své důkazy, její žádost o shovívavost byla předložena měsíc po provedení kontrol.

126 Spolupráce Nedri bezpochyby započala v raném stadiu správního řízení – což ostatně Komise v napadeném rozhodnutí uznává (bod 1087 odůvodnění) – avšak nedošlo k ní bezprostředně po provedení kontrol, například na rozdíl od spolupráce společnosti ITC.

127 Komise je však oprávněna takovéto skutkové okolnosti zohlednit při posuzování procentního podílu snížení pokuty, které může žadateli o shovívavost přiznat z důvodu jeho spolupráce.

128 Zadruhé, co se týče přidané hodnoty přispění Nedri, je nejprve třeba konstatovat, že Komise zohlednila skutečnost, že informace, jež jí poskytla tato společnost, se týkaly celé panevropské dohody a zejména curyšského klubu na skandinávském trhu, včetně Addtek, a klubu Evropa a že uznala významnou přidanou hodnotu těchto důkazů. Tato skutečnost totiž vyplývá z bodů 1082 až 1084 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

129 Co se dále týče argumentů předložených společností Nedri týkajících se německého trhu, Komise měla v podstatě za to, že tyto důkazy nepřispěly významným způsobem k pochopení či prokázání protiprávního jednání a jejich přidaná hodnota nebyla v důsledku toho významná.

130 Je však třeba konstatovat, že ohledně tohoto posouzení se žalobkyně omezuje na tvrzení, že ohledně daného předmětu poskytla Komisi důkazy jako první, že se tyto důkazy týkaly velkého počtu schůzek, na nichž se projednávalo rozdělení zákazníků, a že bez těchto důkazů by Komise mohla prokázat konání pouze několika schůzek.

131 Žalobkyně však neuvádí, v čem by mohlo být nepřesné tvrzení Komise, podle něhož je rozdělení zákazníků na německém trhu pouze jedním z příkladů takového rozdělení popsaného v oddíle 9. 1. 3. 6 napadeného rozhodnutí, a důkazy podávané v tomto ohledu tak vlastně vykazují jen relativní přidanou hodnotu.

132 Je třeba mít za to, že relativní přidanou hodnotu mají také důkazy předložené společností Nedri, které umožnily prokázat konání určitých schůzek klubu Evropa týkajících se jedné ze součástí zeměpisných trhů koordinovaných v jeho rámci, tedy trhu německého (v tomto ohledu odkazuje na body odůvodnění 220 – a na poznámku pod čarou 354 – a 223 – a na poznámku pod čarou 357 – napadeného rozhodnutí). Uskutečnění dalších schůzek ohledně tohoto trhu mohlo být mimoto prokázáno, jak správně uvádí Komise, důkazy předloženými jiným účastníkem kartelové dohody (viz bod 221 a poznámky pod čarou 354 a 355 napadeného rozhodnutí).

133 Zatřetí z bodu 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise pozdější spolupráci Nedri zohlednila.

134 Lze uzavřít, že vzhledem k okamžiku, kdy byla podána žádost společnosti Nedri o shovívavost, k přidané hodnotě důkazů, které předložila Komisi, a k pozdější spolupráci Nedri je třeba mít za to, že se Komise nedopustila nesprávného posouzení, když úroveň snížení částky pokuty, které je třeba přiznat uvedené společnosti, stanovila podílem 25 %.

135 Druhý žalobní důvod musí být proto zamítnut.

136 Žalobu je tudíž třeba zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

137 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (šestý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Nedri Spanstaal BV ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.

Frimodt Nielsen Dehousse Collins

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 15. července 2015.

Podpisy.

Obsah

Předmět sporu 2

Skutečnosti předcházející sporu 4

Odvětví, které je předmětem řízení 4

Výrobek 4

Struktura nabídky 4

Struktura poptávky 5

Obchod v rámci EU a EHP 5

Nedri a její mateřská společnost Hit Groep 5

Správní řízení 6

První žádost o shovívavost a ochrana před pokutami přiznaná společnosti DWK 6

Kontroly a žádosti o informace 6

Další žádosti o shovívavost a odpovědi Komise 7

Zahájení řízení a oznámení námitek 7

Přístup ke spisu a slyšení 7

Doplňující žádosti o informace 8

Napadené rozhodnutí 8

Curyšský klub a regionální dohody 8

Evropský klub a regionální dohody 9

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení 11

Právní otázky 11

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokynů z roku 2006, zásad spravedlnosti a proporcionality, a povinnosti odůvodnění, jelikož Komise při výpočtu částky pokuty, kterou uložila Nedri, uplatnila horní hranici 10 % pro hospodářský rok 2009, a nikoli pro hospodářský rok 2002 12

Připomenutí napadeného rozhodnutí 12

Argumenty účastnic řízení 12

Závěry Tribunálu 13

– Připomenutí zásad 13

– K opodstatněnosti prvního žalobního důvodu 15

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení bodu 23 sdělení o shovívavosti a z povinnosti uvést odůvodnění, s ohledem na skutečnost, že Komise měla žalobkyni přiznat snížení částky pokuty o 30 %, a nikoli o 25 % 16

Připomenutí napadeného rozhodnutí 16

Argumenty účastnic řízení 16

Závěry Tribunálu 17

K nákladům řízení 19